

E F T E R Å R 2 0 1 0

Munken

Nyhedsbrev for Munksøgård

2010 er året hvor Munksøgård fylder 10 år. Hvad er der sket i de ti år, hvor var vi og hvor er vi i dag? Det er selvfølgelig et rigtig stort spørgsmål, og ikke så entydigt at svare på. For Munksøgård er jo ikke bare én stemme. Munksøgård er mange stemmer. Derfor synes vi også det er meget passende at lancere et nyhedsbrev, som har til formål dels at fortælle om de mange aktiviteter, der foregår på Munksøgård, dels at være medie for de mange stemmer.

Vi har valgt at kalde dette nyhedsbrev/blad for Munken, og i det foreliggende nummer finder du artikler, som er skrevet af den p.t. eksisterende redaktion. Det er ikke meningen at det skal fortsætte sådan. Meningen er at du/I skriver artikler til Munken, når du/I har noget på hjerte, som opleves som vedkommende. Vi i redaktionen har så til opgave at redigere de indkomne artikler og sørge for at bladet kommer til at ligge dels på nettet, dels i papirformat rundt omkring på Munksøgård. Dette nummer indeholder en stor artikel, som er ment som en slags jubilæums artikel. Der er mange mennesker som har boet her i alle de ti år Munksøgård har eksisteret, men der er også mange der er flyttet hertil senere. Vi har interviewet tre mennesker, som har været med fra starten, og i bladet kan du læse hvordan de oplever det. Det kunne være rigtig spændende også at høre noget fra ”de nye”. Hvordan er det at være nyttilkommen på Munksøgård?

Vi er også gået tæt på en af arbejdsgrupperne, nemlig spildevandsgruppen, og vi forestiller os at man frem over vil kunne gå tæt på andre arbejdsgrupper. Måske er der nogen der har lyst til at skrive artikler herom?

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at det har været et stort arbejde at lave dette første nummer. Det har nok taget lidt længere tid end meningen var. Men det har også været sjovt. Vi takker alle, der har hjulpet os. Og skulle der være en grafiker blandt læserne, der brænder for at arbejde med Munken, er vedkommende meget velkommen.

Det er vores håb at dette blad i fremtiden kan blive en del af vores miljø, at mange forskellige stemmer lader sig høre, at ideer lanceres og udvikles her. Så, kære medboer, lad din stemme høres i Munken.

PS: Ligger du under for en idé om at du ikke kan skrive artikler, så hjælper vi dig gerne. Det gælder også de yngre af beboerne.

På redaktionens vegne Lars Ole (75) og Mette (55)

Ti år på Munksøgård

Af Lars-Ole Feddersen og Mette Løgstrup

I år er det ti år siden Munksøgård startede op. Der er sket meget på de ti år. Planterne er vokset op omkring os. Børnene er vokset op i blandt os. Nye er kommet til, såvel børn som voksne. Nogen er også flyttet væk.

Men hvordan opfanger man egentlig alt det, som de ti år har bragt med sig? Hvad var Munksøgård og hvad er det i dag? Hvad er det, som dette sted har født ind i verden og hvordan blev det muligt? Vi har talt med tre forskellige personer, som har det til fælles, at de alle tre har boet her lige fra starten. Derudover er alle kendt af mange på Munksøgård på grund af deres offentlige virke. Vi har bedt dem om at give hver deres version af de sidste ti år.

Fra anlægsgartner til butiksejer

Bjarne kender vi alle sammen. Bjarne bor i andelsgruppen, og han driver vores alle sammens butik, med indgang ud til P-pladsen, med økologiske og biodynamiske grøntsager og kolonialvarer, med meget kundesvenlige åbningstider, nemlig hver dag fra kl 16 – 18. Butikken åbnede for to år siden, og med den har Bjarne sat et meget synligt præg på

Munksøgård.

-Det blev faktisk til lidt mere end jeg havde regnet med, fortæller Bjarne. Vi sidder bænket om kaffebordet i nr 55 i familiegruppen.

-Egentlig havde jeg bare regnet med at male lokalet, og så gå i gang. Men Per (fra Olinegårds bestyrelse, red.) mente, ahh, skal vi ikke bare se at få den dør i, og så satte vi den dør i, der i dag er hovedindgangsdøren. Og jeg er enormt taknemmelig for at han holdt ved. Det havde slet ikke været det samme, hvis der kun havde været døren inde til stalden.

Bjarne ser også umådelig tilfreds ud, som han sidder der i sofaen. Udenfor skinner solen og vi kan høre børn der spiller bold nede på boldbanen.

Bjarne i døren foran Butik Aftensol

-En dag som i dag er jeg virkelig opmærksom på hvor flot landskabet er her omkring. Da vi flyttede herud var der kun sort jord, og børnenes gummistøvler forsvandt i muddret når det regnede. Men se nu på skovbæltet, for eksempel, som er vokset op i løbet af de 10 år. Og resten af landskabet, som vi selv har sat vores præg på. Og boldbanen...

Boldbanen er en af de andre meget synlige ting som Bjarne har været med til at skabe. En

væsentlig del af de fliser, der ses rundt omkring på Munksøgård, er desuden blevet lagt af Bjarne. -ja, jeg kan godt lide sådan noget med anlæg. Jeg har lært det i Australien. Hos en anlægsgartner i Sidney, som jeg arbejdede for. Jeg havde lidt evner, og så udviklede det sig.

Munksøgård 1998

-Det er det der er så fantastisk her på Munksøgård. Alle lægger forskellige kompetencer ind i forskelligt arbejde. Jeg lægger fliser, andre holder vejene, nogen sørger for varme... jeg husker at jeg på et tidspunkt viste en flok ejendomsfunktionærer fra Greve rundt. De var meget imponerede. Men de gav det ikke mere end to år. Så troede de ikke vi kunne mere. De tog fejl...siger Bjarne med et stort smil.

Boligselskaber og komposttoiletter

Ja, de tog fejl. Og det var de nok ikke de eneste, der gjorde. Utrolig mange eksperter, offentligt ansatte, rådgivere og repræsentanter for boligselskaber har været inde over Munksøgård i tidens løb. Mange er også forsvundet ud igen, af mange grunde. Men det er et faktum at Munksøgård var en svær samarbejdspartner. Det er Jette, som dengang var formand for foreningen, fuldt på det rene med. I dag er det hende, der sidder ved kaffebordet i nr 55. På en lige så smeltende varm dag, som da Bjarne var her.

-Vi blev næsten uvenner med boligselskabet. Ja, det første boligselskab, der var på banen, måtte vi simpelthen opgive at samarbejde med. Det var dengang vi ville have kompost toiletter. Det ville

ikke gå med til.

Sidenhen røg komposttoiletterne ud af byggeplanerne, men det var foreningens egen beslutning.

-Der var mange kompromisser. Det var benhårdt. Kommunen var imod separationstoiletterne. De ville helst have noget, der var gennemtestet, og separationstoiletterne var ikke engang typegodkendt på det tidspunkt. Men de gik altså alligevel med til det. I dag må vi jo nok erkende at de til dels havde ret. Vi har haft mange problemer med de toiletter. At skaffe reservedele for eksempel. Men nogen gange må man tage en chance og springe ud i det. Regnvandsindsamling var også noget helt nyt dengang. Og det fungerer jo fint.

Jette var en af dem der lagde en kæmpemæssig arbejdsindsats i at få Munksøgård op at stå. Hun var formand for foreningen indtil selve byggeprocessen gik i gang og medlem af byggestyregruppen gennem hele forløbet.

Jette

-Det var spændende, men også hyggeligt og til tider enormt hårdt. Igennem flere år mødtes vi et par gange om ugen i koordineringsgruppen. Vi rendte til møder med borgmestre, vandspecialister og boligselskaber, vi var på seminarer og udflugter og studerede byggeri. Da tilbuddene begyndte at komme ind fra de forskellige entreprenører fik vi et chok. Der var ikke råd til fælleshuse, og hvad var ideen så? Vi var nødt til at lave planerne om, glashusene som skulle have været bygget foran alle boligerne blev fjernet, varmegenindvindingen røg ud til fordel for spildevandsløsningen. Det var næsten ikke til at overskue. I dag ærgrer det mig at vi ikke har 0-energihuse.

-Men jeg synes stadig det lokale princip er vigtigt i forhold til spildevandet. Hvis man ved at den hårfarve, man skyller ud i kloakken, ryger direkte ned i åen og påvirker fiskene dør, så tænker man lidt mere over det. Det er et vældig godt redskab hvis man ønsker at udvikle bevidstheden om hvordan vi påvirker vores omgivelser. Jette læste geografi de første par år af forberedelsen til Økobo, som det hed dengang. Bagefter fik hun job på et agenda 21 center, og siden er det gået slag i slag.

-Jeg er en af dem der har fået en masse ud af det fagligt. Jeg fik jobs, hvor jeg kunne kombinere min faglige interesse for miljø og bæredygtig udvikling med de erfaringer jeg fik i Munksøgård. Og selv om jeg ikke er så aktiv på Munksøgård lige for tiden, er der stadig forskere der kontakter mig. Det synes jeg er enormt spændende. -Jeg trak mig fra formandskabet da selve byggeprocessen gik i gang. Det var fint nok. Lone Samuelson kom ind i stedet, hun havde forstand på økonomi, og det var der brug for i den fase. Jeg kunne så koncentrere mig mere om spildevandet. Og fremtiden? Der er masser at gøre. Ikke kun på Munksøgård:

-Der er rigtig mange positive bevægelser ude i verden mod bæredygtighed. Især unge i fx Columbia rykker meget i fht. bæredygtig bevidsthed. Men jeg er bange for at vi nok skal have nogle flere fatale naturkatastrofer før masserne for alvor følger med mod bæredygtig bevidsthed.

Seniorer i fællesskab

En del mennesker arbejdede hårdt på at føre Munksøgård-projektet ud i livet. Andre flyttede ind i husene, uden at kende så meget til de processer, der gik forud. Og formålet med det hele var ikke nødvendigvis overensstemmende for alle. I seniorgruppen for eksempel var fællesskabet det helt store tema, mens økologien kom lidt i anden række.

Familieboggruppen 2000

-Der var mange, der ikke gik ind for økologi dengang. Men en af mine bofæller brændte stærkt for det, og hun overrumpede os ved at sørge for at alle basisvarer i fælleskøkkenet var økologiske. Sådan blev det helt naturligt at alt i fælleskøkkenet er økologisk. Hvad folk så laver der hjemme, det må de selv om.

-I starten havde vi slet ikke noget fælleskøkken. Så var vi to – tre mennesker, der lavede maden derhjemme og bar det over i fælleshuset. Det er sådan noget, der binder sammen, at spise sammen.

Det er Ebba, der fortæller, og i dag er vi rykket ud i hendes lille have. Den ligger lige overfor andelsgruppen, med udsigt til stien, der fungerer som gennemgang for en stor del af beboerne på Munksøgård.

Ebba i haven foran sin lejlighed

-Jeg vil nødigt undvære den her udsigt. Jeg elsker at sidde her og se børnene tage af sted om morgenen. Nogen med skoletaksen på ryggen, andre bag på fars eller mors cykel. Og om

eftermiddagen vender de hjem igen. Det er bare så skønt at overvære.

- Jeg husker i starten, der var ingen butikker i nærheden. Vi måtte køre fem km frem og tilbage for at købe ind. Så startede Rasmus sin lille kiosk, honningdepotet som jeg kalder det. Det skal han virkelig have ros for.

Ebba bor i seniorgruppen, og tilhører dermed den ældre del af befolkningen på Munksøgård. Og hun elsker at bo her.

-Det er simpelthen en gave at få lov at bo her i sin pensionist tilværelse. Tænk at være så heldig at komme her efter et langt arbejdsliv og lære folk at kende og skabe sin egen identitet. Det gir en fantastisk tryghed at bo i sådan et fællesskab som Munksøgård. Ebba mener tydeligvis hvad hun siger. Hun lyser af glæde når hun fortæller om alle de dejlige mennesker hun har lært at kende herude. Om alle arrangementerne og møderne, som hun holder af at deltage i. Om køkkenhaven som er stor nok til at dække hele seniorgruppens behov langt hen på vinteren. Men naturligvis, der har også været hårde ting.

-Der har hele tiden været et enormt engagement i vores bogruppe. Det mærker man tydeligt på møderne. Men i starten var vi nødt til at sætte grænser for hinanden, og det var ikke kønt.

-Men vi lærte noget af det. I dag tager vi aldrig nogen store beslutninger uden at have tænkt tingene igennem. Vi starter med en diskussion, og så går der 14 dage eller en måned, så tager vi det op igen. Så har stormen for det meste lagt sig. Processerne bliver meget bedre på den måde.

Møder igen – og igen

Bjarne har også erindringer om mange møder i opstartsfasen:

-Jeg kan egentlig godt lide møder og synes den demokratiske proces er spændende. Men i begyndelsen, der havde vi virkelig mange møder. Det var enormt krævende. Alle forventedes at have en holdning til alting. Og alt skulle diskuteres. Det blev ofte meget teoretisk. I dag er vi blevet mere modne.

-Men det kan stadig blive lidt for meget ind imellem. På visionsdagen, for eksempel, der

kunne jeg mærke frustrationen over alle de der idèer, som blev hængt op på væggen.

Hverdagen er i forvejen krævende, og hvornår skal vi føre alle de idèer ud i livet? Der kommer jo alligevel kun et par stykker, når vi så skal trække ukrudtet op af jorden.

Ja, vi har gjort os nogen erfaringer hen ad vejen. Og de mennesker, der fik idèen til Munksøgård, og som lavede meget af det forberedende arbejde, er ikke nødvendigvis de samme som dem, der bor her i dag. Så ville Munksøgård måske også have set helt anderledes ud.

Familiegruppen 2000

- Jesper, som var formand for foreningen i starten, ønskede et byggeri baseret på knopskydning, individuelt varierede boliger, små tårne og sådan noget. Men sådan blev det altså ikke. Byggeriet blev centraliseret, og tårnene faldt. Men det betød ikke at der sad nogen få og bestemte det hele. Gruppen af aktive bestod i årevis af måske 30 mennesker. Og vi havde det sjovt, holdt nogen gode julefrokoster og den slags. Det var også derfor man kunne holde det ud i alle de år.

Fællesskabet betyder utrolig meget, mener Jette.

-Desværre nåede mine børn at blive store inden Munksøgård blev færdig. Jeg ville ellers gerne have oplevet at være lidt mindre bundet af små børn, sådan som det kan lade sig gøre et sted som her.

-Jeg kunne godt ønske mig lidt mere fællesskab herude. Om sommeren er det lettere, så sidder folk jo rundt omkring og vil gerne snakke. Og der er også tit nogen der

bliver hængende efter fællesspisningen. Men jeg kunne godt tænke mig nogen flere aktiviteter og naturlige mødesteder om vinteren.

Bjarne hører også til de meget sociale mennesker på Munksøgård. Men han er også familiefar, og nogen gange kan han godt synes det er en lidt svær balance, det der med det sociale:

-Man vil gerne have alle med til arbejdsdage og den slags. På den anden side skal der også være plads til at man trækker sig lidt tilbage, når man har behov for det. Det er ikke altid helt nemt.

-Der var en journalist, der kaldte os Bulderby, sådan lidt nedladende. Vi er måske også lidt Bulderby, men er der noget galt i det? På den anden side er der også utrolig mange mennesker herude, der er engageret i samfundsmæssige

problematikker. Det så man for eksempel under klimakonferencen. Det er sådan noget, der betyder noget for mig. At vi er med fremme.

Ebba bor alene i seniorgruppen, og for hende er fællesskabet uvurderligt:

Jeg kan godt blive lidt bange for at vi lukker os lidt inde her i seniorgruppen. Derfor synes jeg også det er så vigtigt at deltage i fællesgrupperne. Jeg kan godt lide at deltage, at føle der er brug for mig.

-Landskabsgruppen, for eksempel, den er jeg med i, og har været det alle årene. Jeg har lært utrolig meget i den gruppe. Og når jeg går en tur, jamen så ved jeg jo hvordan planterne er plantet. Det gir en stor tilfredsstillelse, at føle at man er med og at der er brug for en.

Ungdomsgruppen 2001

Sandfilteret er sat i venteposition

Urintankene i seniorgruppen

Af Lars-Ole Feddersen og Mette Løgstrup

En retssag skal afgøre hvem der har ansvaret for at der udledes for meget ammoniak i bækken. Vi har talt med Lotte og Jakob fra spildevandsgruppen, for at høre om baggrunden.

I juni måned blev der sat en midlertidig stopper for Munksøgårds udledning af spildevand i åen. Spildevandsanlægget blev sluttet til kommunens rensningsanlæg. Dette var konsekvensen af kommunens afgørelse: Værdierne i vores anlæg lever ikke op til de krav man stiller til spildevand, der ledes direkte ud i naturen.

Men hvordan er det kommet så vidt? Har vi på Munksøgård været for dårlige til at håndtere spildevandet? Eller har anlægget fra starten været lavet forkert?

I spildevandsgruppen er man ikke i tvivl.

-Monberg og Thorsen har ganske enkelt skaleret anlægget op på baggrund af mindre anlæg, som der findes flere af i Danmark.

Uden at undersøge om dimensionerne var gode nok. Konsekvensen var at der ikke blev lagt rør nok ud i vores sandfilter. Og de rør, der blev lagt ud, er ikke gode nok. Et kamera viste, at de var gået fra hinanden flere steder. Det sker fordi vi spuler rørene engang imellem

for at holde dem rene. Det kan sammenføjerne ikke holde til.

Lotte og Jakob har begge to været medlemmer af spildevandsgruppen siden det hele begyndte. Og der har hele tiden været nok at lave. Ud over en omfattende årsplan, hvor tømning af urintanke og ugentlige tjek af at alt ser normalt i sandfilteret blot er nogle af opgaverne, har der løbende været en del problemer med sandfilteret. Allerede i starten viste det sig at vandet havde svært ved at trænge igennem lerlaget ned mod åen, hvilket gjorde at området, hvor sandfilteret befinder sig under jorden blev fyldt med vand.

- Meningen er at vandet skal sive igennem sandet, hvor det renses af naturlige bakterier. Det gik også meget godt, men når vandet kom til leret blev det standset og sivede derfor tilbage i sandfiltret. Lerlaget var for uigennemtrængeligt.

Når sandfilteret står under vand kommer der ingen ilt til, og så fungerer det ikke.

- vi fik gravet render ud til åen og fik bygget ekstra brønde. På den måde løste vi problemet.

Så gik det et stykke tid. Men efter nogen år var den gal igen.

-De prøver vi fik lavet viste at der var for meget ammoniak i systemet. Ammoniakken kommer

når affaldsstofferne ikke omdannes til nitrit og nitrat. Dette kan ske hvis der ikke er ilt nok. Ammoniak er meget giftigt, og fiskene dør simpelt hen, så det går ikke. Problemet kom og gik igennem nogen år, og til sidst måtte kommunen sige stop.

Kommunen meget positiv

Det var ikke med deres gode vilje, at kommunen stoppede udledningen til åen.

-Kommunen har hele tiden bakket os op. Vi har givet dem en masse bøvl, men alligevel har de hjulpet os. De har selvfølgelig også en interesse i at finde ud af, hvad der kan lade sig gøre. En af medarbejderne tog på et tidspunkt initiativ til at måle indholdet af giftstoffer/miljøfremmede stoffer i vores sorte spildevand med det formål at bestemme et nulpunkt. Hun ønskede at bruge os, fordi vi lever så "rent". Dvs. at målinger af spildevand andre steder tager udgangspunkt i de værdier, som blev fundet her, og som altså bestemmer nulpunktet. Når vores værdier er så lave, så er det fordi vi ikke bruger for eksempel terpentin eller stærke vaskemidler og fordi vores spildevand ikke blandes sammen med virksomhedernes spildevand. -

-På Munksøgård har vi valgt separation af urinen, men det skyldes udelukkende den høje gødningsgrad som urin har. Vores urin er faktisk lige så god som gylle, fortæller Jakob. Og Lotte supplerer:

- På en af vores ekskursioner var vi i et mindre boligområde, som også havde et lokalt renselanlæg. De havde dog ikke urinseparation, og for at få den gode gødning fra urinen tilledede de i spande og potter, der blev tømt direkte ud i haverne.

Urinen kan indeholde bakterier. Der er derfor nogle regler for, hvor den må bruge. Det er ikke tilladt at bruge urin på grønsager og andet som mennesker spiser, og det må ikke spredes ud tæt på, hvor mennesker bor. Vores urin bliver i dag brugt på markerne på den anden

side af åen. På sigt når og hvis der bliver bygget mere derovre kan det være vi må finde et nyt sted, men det går nok også. Efter sigende skulle der være flere landmænd, der er interesserede i at aftage den gode gødning, som vores urin er.

Lotte og Jakob drømmer om en vandtrappe, der både vil synliggøre dele af spildevandsprocessen samt smykke landskabet Lotte

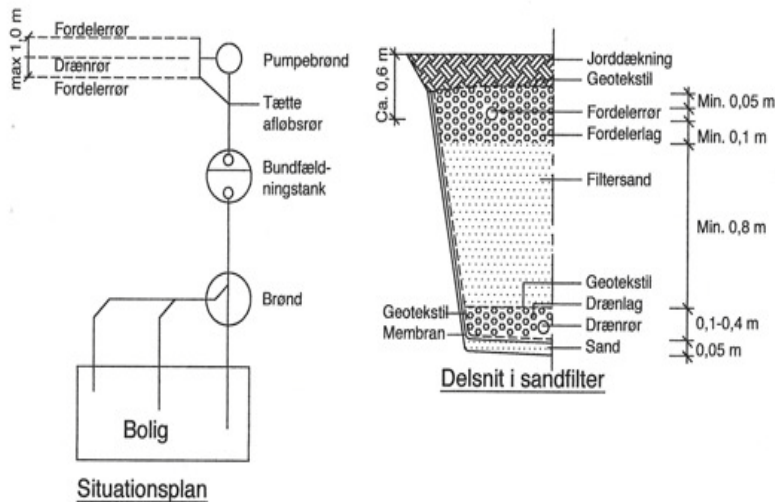
Værdierne af forskellige giftstoffer er målt, og fundet meget lave. Efter bare tre uger er de fleste næsten nedbrudte af bakterier.

Forbedringer udsættes

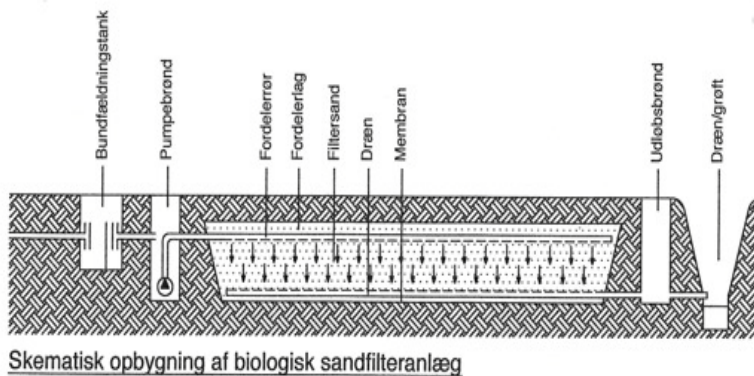
Desværre ser det ikke ud til at en forbedring af anlægget ligger lige om hjørnet. Retten skal gå sin gang, så det kan bestemmes hvem der skal betale for forbedringen. Lotte skønner det vil tage omkring fem år før anlægget igen er i funktion:

- Først og fremmest skal vi have fundet en neutral syn- og skønsmand. Og det er ikke så nemt. De aller fleste eksperter har allerede været inde over vores sandfilter, enten som repræsentanter for Mønberg og Thorsen, eller for os.

Så indtil videre ledes vandet væk fra åen. Og føres i stedet til Himmelev spildevandsanlæg, som tager imod vores, når alt tages i betragtning, relativt rene spildevand. Så Munksøgård er blevet forbundet med det kommunale spildevandsanlæg. Kommunen har dog været så venlig at lade os slippe for at betale tilslutningsafgiften, hvilket alt i alt vil sige 3,3 millioner kroner.

Skitsen viser opbygningen af sandfilteret. Det er de såkaldte fordelelrør, der er gået fra hinanden under spulingen. Derudover har det vist sig at det, der kaldes for geotekstil er for tæt vævet til at luft kan trænge igennem. Det skaber anaerobe forhold i sandfilteret, hvilket medfører at der udvikles ammoniak.

Nekrolog

I sommerens allervarmeste week-end kunne Nete organisme ikke holde til mere. Hun havde skrantet en del fra foråret.

Nete flyttede ind i senior fra start, først i nr. 88, senere da hun fik problemer med trappen, kom hun ned på hjørnet i nr. 81. Der var Nete rigtig glad for at bo. Så snart vejret var til det, sad hun ude, om formiddagen mod øst, og over middag mod vest. Nete fik opsat en pavilion i foråret 2009. Den nåede hun heldigvis at få en del glæde af, og det samme gjorde mange af

hendes naboer. Vi har holdt mange små kaffefester - der var altid Neskafe parat. Nete var meget stiltfærdig, men meget vellidt, og vi er mange der vil savne hende.

Anni nr. 83

Dyrskue på Munksøgård

Af Mette Løgstrup

Smådyrene har det godt på Munksøgård.

- De er slanke og sunde, kaninerne er rene og ikke smurt ind i afføring. De bliver skiftet tit.

Det udtaler Susanne Sarud, dyrlæge, og sammen med Anita Schmidt og Lene Andersen dommer ved det lokale dyrskue for kæledyr.

Det er andet år dyrskuet finder sted, og på plænen under Olinegårds prægtige pæretræ har børn og forældre parkeret bure og barnevogne. Det vrimler, først og fremmest med kaniner, men katte, enkelte hunde, et marsvin og endda to højlandske kvier har fundet vej til skuepladsen. Ja, sågar en guppi kaldet Kalle vises frem i et syltetøjsglas.

Ét for et kaldes dyrene og deres ejere op til dommerbordet. Her forhører dommerne sig om den daglige pasning af dyrene. Børnene får lov at fortælle om rengøring, negleklipping og ikke mindst foder. Og skulle foderplanen ikke være helt i top, så er dommerne ikke nærige med gode

råd:

- Hellere mælkebøtter end salat og agurk, som ikke er så næringsrige. Broccoli. Grene fra æble- og pæretræer. Birkegrene. Hold lidt igen med kraftfoderet. Og undgå grene fra stenfrugttræer, f.eks. blommer og kirsebær. Det kan dyrene ikke tåle.

Vi får også andre råd med på vejen. For marsvin gælder, at hvis man observerer at de er våde under hagen, så er der noget galt med tænderne. De skal have flere pinde at gnave i. Og Hø!

- Det er vigtigt at forældrene også har lyst til at passe kæledyret. De kommer til at tage del i arbejdet. Og så kan man også godt tænke sig lidt om, når man f.eks. vælger hvilken slags kanin man vil holde. Der er stor forskel på temperamenterne. Generelt er dværgvæddere de bedste som kælekaniner.

Sommergæster på Munksøgård 2010

Af Lars-Ole Feddersen og Mette Løgstrup

En skøn sommerdag går vi ned til lavvuen. Vi læst en mail på Intranettet om at der er gæster dernede. Sidste år camperede nogle tyskere på samme sted. De besøgte nogen venner, som bor på Munksøgård. Så vi er nysgerrige efter at høre hvad denne sæsons feriegæster har at berette. Kæresteparet er Samuli Repo fra Finland & Nadja Nadeza fra Karelien i Rusland som har slået et lille telt op ved siden af lavvuen, som de benytter til madlavning.

Da vi gør vores entre er Nadja igang med at samle forskellige urter, som hun hænger til tørre i bundter rundt omkring i fælleshusene. Det er til beboerne, til urtethe. De har begge deltaget kurser på en af Finlands største urtefarme, hvor man også underviser i meditation. Stedet hedder: *Osara - Maaseutuoppilaitos Countryside Studycenter (Herbal Studies)* og kan for interesserede googles som: *Frantsila-Wealth Care Center*.

Parret kommer fra Tampia i Finland, og har kendt hinanden i nogen år. Samuli Repo er uddannet Fysioterapeut i Tampia, der er Finlands anden største by og Nadja Nadezda har læst engelsk og fransk på universitet i Petroworsk, samt taget kurser på det pædagogiske universitet sammesteds. Byen er kendt for sine trækirker og sin Open Air Island, som skulle være en slags museumsø, noget lignende Sagnlandet Lejre.

Rejsen.

Nadja og Samuli har rejst en del rundt i Europa på jagt efter et sted at slå sig ned. Vi hører om Spanien, hvor de har besøgt Malaga hippiecommunity, som ligger i et bjergområde. Her opholder de sig i to måneder, så bliver det for varmt, og de rejser videre. En tid overnatter de i en skov i Frankrig. Indtil de en nat får besøg af et stort vildsvin, der rumsterer rundt udenfor teltet. Vildsvin kan være ekstremt farlige dyr, og i dag priser de sig lykkelige over at det ikke brød gennem teltdugen. Næste morgen beslutter de sig for at tage toget til Lyon. Opdager at der er strejke, og blaffer i stedet. Fra Lyon går turen mod de franske alper, hvor der er en festival med

elektronisk musik ca. 100 km. øst for Grenoble. Et stort og smukt danceparty oppe i bjergene. Herefter blaffer de mod Paris og flyver til København.

At valget falder på Danmark er ikke helt tilfældigt, for Danmark er "et land med gode internationale forbindelse og *pretty open-*

minded people."

Første nat i Danmark sover de i telt på Christiania. Næste morgen finder de en brugt sprøjte i nærheden af teltet, og får at vide at de ikke må sove telt derude. Så de ringer til David, som er kontaktperson i ungdomsgruppen på Munksøgård, og kommer hertil.

Samuli & Nadja har længe ønsket at gifte sig,

og det er lettere i Danmark end så mange andre steder. Så de planlægger at blive gift på Københavns Rådhus. Faktisk forventer de et brev samme morgen med de dokumenter, "de skal bruge for at få tilladelsen.

Epilog.

Samuli & Nadja blev gift nogle dage senere på Københavns Rådhus. Til lykke til dem :-)

KALENDEREN

25. OKTOBER KL 17.30	LYGTEFEST I LAVVUEN
3. NOVEMBER KL 20	"NATURAL BUILDING" I HALMHUSET VED JYTTE ABILDSTRØM OG STEEN MØLLER
22. NOVEMBER KL 19	SANGAFTEN, KLIMAKORET
28. NOVEMBER	JULEMARKED
20. DECEMBER KL 19	SANGAFTEN KLIMAKORET
21. DECEMBER	SOLHVERV

Blandt Klerke og Havfruer på Farmen

For at opnå en rationaliseringsgevinst har man på Munksøgårds ordinære Generalforsamling besluttet at sammenlægge flere af arbejdsgrupperne, hvilket har åbenbart et hidtil upåagtet innovativt potentiale. Her eksemplificeret ved Klima-rundeleggruppen (bestod tidligere af hhv. Rundvisnings, Klima – og Legepladsgruppen).

Børn med ADHD indgår nu som led i fremtidens energiforsyning på Munksøgård